Türk dövlətlərinin "yaşıl" həmrəyliyi

Noyabrın 11-dən etibarən dünyanın siyasi, iqtisadi nəbzinin Azərbaycanda döyünməyə başladığını desək, heç də yanılmarıq.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının (COP29) 29-cu sessiyasında iştirak etmək üçün çoxlu sayda Prezident və baş nazirlər, nazirlər və digər rəsmilər ölkəmizə səfər edərək planetimizin xilası üçün həll yolları axtarırlar.

Türk dövlətləri də Bakıda keçirilən COP29-da ən yüksək səviyyədə təmsil olunurlar. Qardaş ölkələrin - Türkiyə, Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan, Macarıstan prezidentləri bu beynəlxalq miqyaslı tədbirdə iştirak edərək həm Azərbaycana tam dəstək olduqlarını göstərir, həm də ümumilikdə türk dünyasının birgəliyini, "yaşıl həmrəy"liyini nümayiş etdirirlər.

Tarixi hadisə

Bu günlərdə on minlərlə əcnəbi qonağa evsahibliyi edən Azərbaycan COP29 kimi nüfuzlu tədbiri yüksək səviyyədə təşkil etməsi ilə elə ilk gündən etibarən diqqət mərkəzinə çevrilib. Bildirək ki, respublikamız ətraf mühitin mühafizəsinə və iqlim dəyişmələrinin fəsadlarının aradan qaldırılması məsələlərinə xüsusi önəm verir və bu istiqamətdə vacib işlər görür. Buna görədir ki, ötən il ölkəmiz 200-ə yaxın dövlət tərəfindən yekdilliklə COP29-a sədr seçildi. Bu həm də Azərbaycana qlobal səviyyədə verilən dəyərin, göstərilən hörmətin təzahürü idi.

COP29-a ev sahibi seçildiyi dönəmdən bəri respublikamız bu tədbiri layiqincə keçirmək üçün mühüm hazırlıq işləri həyata keçirib. Ötən müddətdə BMT-nin bu tədbirinin konkret nəticələrinin əldə edilməsində Azərbaycanın ardıcıl səylərini təqdir edən türkdilli ölkələr respublikamızla sıx əməkdaşlıq şəraitində dəstəklərini əsirgəməyiblər. Hələ bu ilin iyulunda Şuşada təşkil olunan Türk Dövlətləri Təşkilatına (TDT) daxil olan ölkələrin dövlət rəhbərlərinin qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə də dövlət başçıları tərəfindən birmənalı olaraq vurğulandı ki, türkdilli dövlətlər COP29 konfransının işində fəal iştirak edəcəklər.

Sözügedən tədbirdəki çıxışında Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Bakıda keçiriləcək BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının türk dövlətləri üçün böyük tarixi hadisə olduğunu bildirmişdi: "İqlim dəyişikliyi məsələsində dünya liderlərinin uğurlu bir görüş keçirmələrini səmimi-qəlbdən diləyirik. Biz bu nüfuzlu tədbirə fəal şəkildə qatılmağa və bu məsələdə Azərbaycana mümkün olan hər cür yardımı göstərməyə hazırıq".

Şuşada keçirilən qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə imzalanan və türk dünyası üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən Qarabağ Bəyannaməsində də COP29-a yekdil dəstək öz əksini tapıb: "2024-cü il noyabrın 11-22-də Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının (COP29) 29-cu sessiyasına evsahibliyi etməkdə Azərbaycan Respublikası Hökumətinə uğurlar arzulayır və Konvensiyanın tərəflərinin gözləntiləri əsasında COP29-un konkret nəticələrinin əldə edilməsində Azərbaycanın ardıcıl səylərini dəstəkləyirik".

Türk dünyasında ilk

Artıq bir neçə gündür ki, öz işinə başlayan COP29-da iştirak etmək üçün Bakıya gələn Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) baş katibi Kubanıçbek Ömüralıyev də bildirib ki, COP29 kimi möhtəşəm bir tədbiri türk dünyasında ilk dəfə keçirilir və bu, hamımız üçün böyük önəm daşıyır. TDT-nin baş katibi qeyd edib ki, bu tədbir təkcə Azərbaycan üçün deyil, eyni zamanda türk dünyası üçün əhəmiyyətlidir: "Hazırda COP29-un əsas mövzularından biri "yaşıl dünya"dır. İqlim dəyişikliyi ilə mübarizə üçün bütün ölkələrin, liderlərin, ekspertlərin və beynəlxalq təşkilatların bir araya gələrək həll yolları tapması olduqca vacibdir".

Türk Dövlətləri Təşkilatının Ağsaqqallar Şurasının sədri Binəli Yıldırım da BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasında iştirak etmək məqsədilə Azərbaycana səfərə gəlib.

Ötən gün isə Prezident İlham Əliyevin, Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin və Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin üçtərəfli görüşü olub.

Azərbaycanın, Qazaxıstanın və Özbəkistanın dövlət başçıları "Azərbaycan Respublikası, Qazaxıstan Respublikası və Özbəkistan Respublikası hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində Strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş"i imzalayıblar.

Türk dövlətlərinin liderlərinin COP29 tədbirində fəal iştirakları da bir daha təsdiqlədi ki, qardaş ölkələr dünyanın gələcəyi naminə qərarların qəbul edildiyi Azərbaycanla birgəliklərini, həmrəyliklərini göstərirlər.

Tam əminliklə deyə bilərik ki, COP29 təkcə iqlim tədbiri deyil, bu qlobalmiqyaslı toplantı özündə siyasi dialoqları, sülh çağırışlarını da ehtiva edir. Eyni zamanda BMT-nin bu tədbiri türk dünyası ailəsinin yeni yol xəritəsinin müəyyənləşdirilməsi istiqamətində də mühüm rol oynayır. Qardaş ölkələrin gələcək hərtərəfli əməkdaşlıqları üçün müxtəlif və yeni sahələr açır.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2024.- 14 noyabr (№ 250).- S.18.